

NOTAT
om
de persondatarelige aspekter af politiets anvendelse af automatisk
nummerpladegenkendelse (ANPG)

1. Indledning

Det er et centralt element i politiets og anklagemyndighedens strategi for 2011-2015, at politiets arbejde med at forebygge og bekæmpe kriminalitet i stigende grad skal være analysebaseret. Internationalt anvendes begrebet *intelligence-led policing* som betegnelse herfor, og metoden har navnlig været succesrig i forhold til den mere organiserede kriminalitet. Det er ambitionen, at den analysebaserede og proaktive arbejdsmetode skal slå igennem i forhold til alt politiarbejde. Automatisk nummerpladegenkendelse, ANPG, ses som et vigtigt redskab i denne forbindelse.

Det er fra udlandet kendt, at ANPG kan anvendes til:

- At identificere køretøjer af politimæssig interesse.
- At efterforske strafbare forhold.
- At indsamle data, der kan danne baggrund for analyse.

Dansk politi har i 2012-2013 gennemført og evalueret et *proof of concept*-forsøg (POC-forsøg), der omfattede såvel stationære som mobile kameraer til ANPG-formål. Forsøget havde et forholdsvis begrænset omfang, men gav særdeles gode resultater på både beredskabs- og efterforskningsområdet og bekræftede således, at ANPG vil være et værdifuldt arbejdsredskab for dansk politi.

På baggrund af forsøget og andre landes erfaringer med ANPG vurderes ANPG navnlig at kunne give et kvalitativt løft til følgende højt prioriterede indsatser, som politiet gennem de senere år i stadig højere grad har haft et operativt fokus på:

- indsatsen mod organiseret kriminalitet (herunder rocker-/bandemiljøer),
- indsatsen mod tilrejsende kriminelle og
- indsatsen for at øge trafiksikkerheden.

For alle tre områder gælder det, at politiet i dets operative indsats er meget afhængig af at kunne opretholde et højt kontroltryk ved at kontrollere køretøjer mod diverse registre. I forhold til dette er det et generelt problem, at alle kontroller på nuværende tidspunkt foretages stikprøvevis og manuelt fra politiets køretøjer – enten ved opslag fra langsommelige og forældede IT-terminaler eller ved radio-opkald til en vagtcentral.

Disse arbejdsprocesser betyder, at der på nuværende tidspunkt i praksis udøves et begrænset kontroltryk bl.a. for så vidt angår organiserede og tilrejsende kriminelle samt mod trafikanter, der udgør en forhøjet risiko for trafiksikkerheden.

Det er Rigspolitiets opfattelse, at anvendelsen af ANPG vil kunne yde et vigtigt bidrag til sikringen af, at de meget væsentlige økonomiske ressourcer, som samfundet anvender på politiet, udnyttes bedst muligt. ANPG vil ligeledes gøre politiet i stand til mere effektivt at håndhæve og efterforske en række meget forskelligartede typer strafbare forhold, herunder alvorlig organiseret kriminalitet og visse forseelser knyttet til motorkøretøjer.

I tilknytning hertil bemærkes, at statsministeren i forbindelse med sin åbningstale i Folketinget den 7. oktober 2014 meddelte, at regeringen vil indføre en mere intelligent og effektiv kontrol i grænseområderne. Dette skal bl.a. ske gennem politiets anvendelse af ny og effektiv teknologi, f.eks. automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG) ved grænsen, der giver politiet mulighed for at sætte ind over for menneskesmuglere og blive alarmeret, når mistænkelige biler kører ind i Danmark.

Rigspolitiet har på den baggrund – og efter forelæggelse for forligskredsen bag aftalen om politiets og anklagemyndighedens økonomi i 2012-2015 – truffet beslutning om, at de midler, der i politiets nuværende politiske flerårsaftale er afsat til udvidet mobil videoovervågning samt til en yderligere forstærket indsats mod grænseoverskridende kriminalitet, skal anvendes til ANPG med henblik på, at ANPG implementeres som et permanent arbejdsredskab for dansk politi. De politiske partier bag den nuværende flerårsaftale for politiet har konkret afsat en særlig bevilling på 28 millioner kroner til ANPG-projektet.

I forbindelse med implementeringen vil der blive etableret en teknisk platform, og der vil via et EU-udbud skulle indkøbes et antal mobile og stationære kameraer.

Rigspolitiet er bevidst om, at udformningen og implementeringen af ANPG skal finde sted på en måde, der sikrer den rette balance mellem på den ene side behovet for at realisere en passende andel af de væsentlige forebyggende, kriminalitetsopklarende og tryghedsskabende virkninger, som anvendelsen af ANPG vil

have, og på den anden side hensynet til at sikre, at behandlingen af oplysninger om identificerbare personer alene finder sted i et omfang, det er nødvendigt og proportionalt.

Rigspolitiet anser det endvidere for afgørende vigtigt, at retningslinjerne for politiets anvendelse af ANPG indeholder objektive og klare kriterier for anvendelsen af personoplysninger, der behandles ved hjælp af ANPG, men samtidig sikrer en vis grad af fleksibilitet for politiet til at anvende oplysningerne til at varetage andre opgaver af mere midlertidig eller afgrænset karakter.

På denne baggrund har Rigspolitiet udarbejdet nærværende notat til brug for Datatilsynets vurdering af ANPG-systemet. Notatet redegør indledningsvist for de praktiske aspekter og erfaringer med ANPG, herunder konkrete eksempler på, hvordan ANPG kan anvendes til at løse politimæssige opgaver. Herefter beskrives det retlige grundlag for politiets anvendelse af ANPG samt det planlagte design og indhold af ANPG-systemet. På denne baggrund foretages en juridisk vurdering af de persondataretlige spørgsmål, som det påtænkte system aktualiserer.

ANPG forventes trinvis implementeret fra medio/ultimo 2015.

1.1 Ordforklaringer

ANPG-data: Samlet betegnelse for data, herunder persondata genereret gennem anvendelse af ANPG-systemet og udledt af det enkelte foto, hvad enten dette resulterer i et "hit" eller et "no-hit".

ANPG-online APP: APP'en benyttes til at vise ANPG-data online, uden for rækkevidden af politiets LAN-netværk.

ANPG-systemet: Samlet betegnelse for ANPG-infrastrukturen og de tilknyttede systemer, søgefunktioner mv.

Back Office system (BOF): BOF'en samler aflæsninger fra kameraerne til benyttelse til søgninger, varsling og analyser.

Bifrost: Internt kommunikationssystem, der bl.a. omfatter en PC installeret i den enkelte politibil. De aflæste registreringsnumre bliver automatisk matchet imod de "hotlister", der er oprettet i politibilen/indlæst i Bifrost-PC'en. Opdatering tilstræbes at ske i realtid via mobildata.

"Hit": Positivt respons mod hotlisterne, umiddelbart efter at en nummerplade er blevet fotograferet ved brug af ANPG-systemet.

Hotlister: En liste over nummerplader, som har umiddelbar politifagligt interesse. Hotlisterne generes automatisk og manuelt.

"No-hit": Ingen respons mod hotlisterne, umiddelbart efter at en nummerplade er blevet fotograferet ved brug af ANPG-systemet.

1.2 De hidtidige drøftelser mellem Rigspolitiet og Datatilsynet

Rigspolitiet har bl.a. drøftet sagen med Datatilsynet på et møde den 21. oktober 2014.

På mødet blev det drøftet, i hvilket omfang anvendelsen af ANPG i retlig forstand må anses for at udgøre TV-overvågning. Det blev tilkendegivet af Datatilsynet, at behandling af ANPG-oplysninger, som rækker ud over de legale grænser, der følger af reglerne om TV-overvågning, skal anmeldes til Datatilsynet.

Datatilsynet anmodede endvidere om, at der i tilknytning til en anmeldelse blev redegjort for ANPG-databehandlingen i andre lande, jf. afsnit 1.3. nedenfor. Det blev endvidere påpeget, at der burde redegøres mere uddybende for planerne for offentlig orientering om ANPG.

1.3 Erfaringer med ANPG

For så vidt angår de danske erfaringer med anvendelsen af ANPG, henvises der til beskrivelsen af erfaringerne fra det ovennævnte POC-forsøg i det vedlagte bilag 1. Beskrivelsen er udarbejdet på baggrund af oplysninger fra Udlændingekontrolafdelingen (UKA) i Padborg (Syd- og Sønderjyllands Politi). Der er ligeledes beskrevet en række konkrete eksempler på ANPG-systemets praktiske anvendelse under afsnit 4 nedenfor.

Det kan oplyses, at POC-forsøget viste, at en patruljevogn med ANPG-kameraer i løbet af ca. 2 måneder konkret havde registreret 84.640 køretøjer og genererede 1.586 "hits", hvilket svarer til en "hit"-rate på 1,87 %.

1.3.1. Erfaringer fra udlandet

For så vidt angår situationen i andre lande, kan det oplyses, at Rigspolitiet ad uformelle politimæssige kanaler har forsøgt at danne et overblik over ANPG-databehandlingen i andre lande, herunder bl.a. Sverige, Norge og UK (England). Det har desværre ikke herved været muligt at skabe et fuldt overblik herover, idet der bl.a. ikke er modtaget fyldestgørende svar fra alle forespurgte parter.

Det kan dog oplyses, at ANPG i Sverige og Norge primært anvendes til umiddelbart at konstatere, hvorvidt der er grundlag for at rette nærmere henvendelse til køretøjets fører i direkte forlængelse af aflæsningen af nummerpladen. For så vidt angår de øvrige lande, er situationen meget forskelligartet. I nogle lande foretages lagring af ANPG-data i et kortere tidsrum (nogle dage/uger), mens der i andre lande foretages lagring af ANPG-data i meget lang tid (flere år). Hertil kommer, at det i visse lande alene er hits, der lagres, mens no-hits ikke lagres.

I England anvendes ANPG i meget stor udstrækning. Det er efter det oplyste erfaringen, at en patruljevogn monteret med ANPG-udstyr har fem gange så mange anholdte og tre gange så mange sager som ender i retten end en patruljevogn uden ANPG-udstyr.

I England må registreringen af en nummerplade opbevares i to år og foto af køretøjet i et år. Positive "hits" må opbevares i længere tid, men ikke længere end 2 år. Fordelen ved at kunne opbevare registreringerne og foto i 1 til 2 år er, at det øger muligheder for bagudrettet analyse betragteligt.

Det ovennævnte angår alene den politimæssige behandling, og det er, for så vidt angår en række lande, oplyst, at andre myndigheder end politiet tillige anvender ANPG, herunder særligt toldmyndigheder. Det skal i tilknytning hertil bemærkes, at der er stor forskel mellem de enkelte lande for så vidt angår myndighedsstrukturen i relation til retshåndhævende myndighedsopgaver. I flere lande er toldmyndigheder f.eks. tillagt egentlig efterforskningskompetence, ligesom der i mange lande findes særlige myndigheder med ansvar for grænsebevogtning.

Det skal endvidere fremhæves, at det er oplyst, at der i flere lande, herunder Holland, pågår overvejelser om (ændret) retlig regulering af ANPG-databehandling, herunder således at ANPG-data kan lagres i længere tid og derved øge anvendeligheden i forhold til efterforskning og analyse.

1.4 Systembeskrivelse

ANPG indebærer, at der via kameraer optages fotos af køretøjer, som passerer kameraet, hvorefter speciel software automatisk identificerer nummerpladen på fotoet, således at oplysningen om nummerpladen kan gøres til genstand for umiddelbar, automatisk databehandling. Nummerpladeoplysninger søges umiddelbart i relevante databaser (jf. afsnit 3 nedenfor), og fotoet af køretøjet lagres tillige med alfanumeriske oplysninger om den aflæste nummerplade samt køretøjets position og tidspunkt for fotooptagelsen. Eksempler på typiske fotos taget ved brug af ANPG er gengivet bilag 2.

Politiets ANPG-projekt

Politiets ANPG-projekt vil bestå af følgende komponenter:

Infrastruktur

Der vil blive etableret en solid infrastruktur, der er dimensioneret til at håndtere trafikken mellem kameraerne og ANPG Back Office. Det estimeres, at 11 ANPG-lokationer og 45 ANPG-køretøjer genererer ca. 0,6 millioner aflæsninger dagligt. Infrastrukturen er skalerbar og kan udbygges med tiden. Infrastrukturen benyttes til overførsel af aflæsninger fra det ubemandede udstyr til ANPG Back Office

system (BOF), dataudveksling mellem politibiler og BOF, opslag i Schengen Information System (SIS) samt opdatering af "hotlister".

ANPG Back Office system (BOF)

BOF'en samler aflæsninger fra kameraerne til benyttelse til søgninger, varsling og analyser.

I BOF'en er der mulighed for at abonnere på enkelte registreringsnumre eller kategori af køretøjer. I tilfælde af et "hit" udløses en alarm/notifikation med oplysning om baggrunden herfor, hvorefter politipersonalet kan reagere og f.eks. foretage standsning. Et "hit" kan f.eks. være et brugsstjålet køretøj.

"Hits" fremkommer på baggrund af automatisk søgning af registreringsnummeret op mod "hotlister", som dels autogenereres på baggrund af udtræk fra de centrale systemer (efterlyste køretøjer, stjålne nummerplader mv.), dels genereres manuelt som led i særlige indsatser, jf. nærmere herom under afsnit 3 nedenfor. Det vil være muligt at udvælge særlige fokusområder ved sammensætningen af "hotlisterne".

Det er tanken at opsætte ANPG BOF-systemet til at gemme alle aflæsninger i 30 dage, og hvis der er et "hit", gemmes aflæsningen i 2 år. Det, der gemmes, er et foto af køretøjet og de aflæste nummerpladeoplysninger samt data om tid og sted for optagelsen. Endvidere gemmes oplysninger om det eventuelle "hit".

Udover anvendelse til konkrete efterforskninger og straffesager, vil det være muligt at trække statistikker, foretage søgninger og analyser med henblik på tilrettelæggelse af kriminalitetsbekæmpelsen.

Ubemandet ANPG-udstyr

Ubemandet ANPG-udstyr består af stationære kameraer, som aflæser nummerplader og sender aflæsningerne online til BOF. Ubemandet ANPG-udstyr benyttes, hvor det formodes at give politifaglig værdi, typisk ved større trafikale knudepunkter eller indfaldsveje. Dette kan f.eks. være en indfaldsvej til større byer eller ved broer mellem Sjælland, Fyn og Jylland, samt ved grænserne. Kameraerne aflæser de registreringsnumre, der passerer inden for kameraernes søgefelt. Foto af køretøjet, GPS position, dato og tidspunkt mm. sendes online til BOF-systemet. De stationære kameraer består af et eller flere ANPG-kameraer.

Bemandet ANPG-udstyr/Mobilt ANPG

Det mobile ANPG-udstyr består af følgende:

ANPG-kameraer i bilen: Et lokalt ANPG-system, der kører på politibilens computer (Bifrost), og udveksler data mellem politibilen og BOF. Det mobile ANPG-system består af fastmonterede kameraer på et køretøjet, som tager et billede af alle registreringsnumre, der er inden for kameraernes søgefelt. Softwaren identificerer herefter registreringsnummeret, som herefter bliver automatisk matchet imod de "hotlister", der er oprettet i politibilen/indlæst i Bifrost.

Hvis der er et "hit" mellem det aflæste registreringsnummer og en "hotliste", udløses en alarm/notifikation i bilen, og betjenten kan se årsagen med henblik på eventuel standsning eller foretagelse af yderligere undersøgelser.

Bifrost, der består af en standard PC med tilhørende software og hardware monteres i ca. 300 patruljebiler. Det er hensigten, at ANPG skal integreres i Bifrost.

ANPG-online APP

APP'en benyttes til at vise ANPG-data online. APP'en virker uafhængigt af Bifrost. ANPG-online er en simplificeret online udgave af ANPG BOF-systemet. Her vil man fra en tablet eller mobiltelefon kunne tilgå udvalgte ANPG data online fra en kortere periode. Den vil kunne benyttes ved målrettede kontroller eller andre planlagte indsatser, hvor man placerer sig i nærheden af nogle stationære ANPG-kameraer og vælger kun at få vist data fra disse kameraer. Der vil blive bygget et sikkerhedskoncept op omkring denne løsning.

Anvendelsen af ANPG vil ske under iagttagelse af alle sikkerhedsmæssige krav, som følger af bekendtgørelse nr. 598 af 15. juni 2000 om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning, herunder om logning af søgninger og anvendelse af data.

2. Det retlige grundlag for politiets anvendelse af ANPG mv.

2.1 Politiloven

Anvendelsen af ANPG vil finde sted som led i politiets varetagelse af de opgaver, som politiet er pålagt i henhold til politiloven.

Politilovens¹ § 1 og 2 har følgende indhold:

¹ Lov nr. 444 af 9. juni 2004 om politiets virksomhed.

"§ 1 Politiet skal virke for tryghed, sikkerhed, fred og orden i samfundet. Politiet skal fremme dette formål gennem forebyggende, hjælpende og håndhævende virksomhed.

§ 2. Politiet har til opgave

- 1) at forebygge strafbare forhold, forstyrrelse af den offentlige fred og orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed,
- 2) at afværge fare for forstyrrelse af den offentlige fred og orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed,
- 3) at bringe strafbar virksomhed til ophør samt efterforske og forfølge strafbare forhold,
- 4) at yde borgerne bistand i andre faresituationer,
- 5) at udføre kontrol og tilsynsopgaver efter gældende ret,
- 6) at yde andre myndigheder bistand efter gældende ret og
- 7) at udføre andre opgaver, der følger af gældende ret eller i øvrigt har en naturlig tilknytning til politiets virksomhed."

Det er Rigspolitiets vurdering, at samtlige politiopgaver opregnet i politilovens § 1 og § 2, nr. 1-7 direkte eller indirekte vil blive understøttet gennem anvendelsen af ANPG.

Anvendelsen af ANPG vil således skulle bidrage til at afdække og forfølge en række strafbare forhold - herunder af såvel færdselssikkerhedsmæssig som almindelig strafferetlig karakter - der indebærer fare for enkeltpersoner, den offentlige sikkerhed og færdselssikkerheden. Samtidig vil ANPG-data kunne anvendes til at understøtte politiets bestræbelser på at imødegå stadig mere kompleks, organiseret og alvorlig kriminalitet gennem databaseret analyser - såkaldt *intelligence-led policing*.

ANPG vil endvidere blive bragt i anvendelse f.eks. i forbindelse med eftersøgninger af savnede personer, til at understøtte politiets udførsel af kontrolopgaver i henhold til bl.a. færdselsloven samt til efter omstændighederne at bistå kompetente myndigheder i henhold til gældende ret.

Til illustration af, hvor bredt et spektrum af politimæssige opgaver ANPG kan anvendes til at løse, henvises der til den vedlagte beskrivelse af politiets erfaringer

i forbindelse med POC-forsøget (bilag 1). Beskrivelsen er udarbejdet på baggrund af oplysninger fra Udlændingekontrolafdelingen (UKA) i Padborg (Syd- og Sønderjyllands Politi). Som det bl.a. fremgår af bilaget, gennemførte UKA 45 anholdelser på baggrund af ANPG-data i forsøgsperioden.

2.2 Retsplejeloven

Udover politiloven er politiets opgaver nærmere reguleret i retsplejeloven.

Særligt i forhold til spørgsmålet om optagelse af fotos bemærkes det, at efter retsplejelovens § 791 a, kan politiet foretage fotografering eller iagttagelse ved hjælp af kikkert eller andet apparat af personer, der befinder sig på et ikke-frit tilgængeligt sted (observation).

Følgende fremgår af bestemmelsens forarbejder²:

"...

Med hensyn til politiets brug af observation på frit tilgængeligt sted i den situation, hvor der er tale om skjult tv-overvågning, har Straffe-
retsplejeudvalget peget på en række forhold, der kan tale henholdsvis for og imod en lovregulering.

For en regulering taler, at indgrebet kan komme til at omfatte en række personer, der er uden forbindelse med den forbrydelse, der efterforskes. Ved skjult tv-overvågning, hvor der altså ikke ved skiltning eller på anden tydelig måde gives oplysning om overvågning, vil oplysninger om sådan observation ikke umiddelbart komme til offentlighedens eller de observeredes kendskab. Der vil ofte være en modvilje mod efterforskning, der udøves i det skjulte, og som kan indebære, at ikke mistænkte adfærd observeres af politiet.

Imod en regulering taler, at indgrebet ikke er et straffeprocessuelt tvangsindgreb, hvorfor behovet for en regulering må vurderes anderledes end behovet for en regulering af de straffeprocessuelle tvangsindgreb. Som ulovreguleret efterforskningsmiddel vil skjult tv-overvågning på frit tilgængeligt sted fortsat være omfattet af den almindelige ulovbestemte proportionalitetsgrundsætning. Politiet kan altså ikke uden videre tv-overvåge borgernes færden, heller ikke på frit tilgængeligt sted. Brugen af videokameraer, fotografiapparater, kikkerter og lignende på frit tilgængelige steder er i øvrigt så almindelig, at folk må være forberedt herpå. Personer, der befinder sig på et frit tilgængeligt sted, vil naturligt indrette deres adfærd herefter.

² Punkt 6.2.2. af de almindelige bemærkninger til lovforslag L 41 om ændring af retsplejeloven (Beslaglæggelse, edition, fotoforevisning, konfrontation, efterlysning og observation samt prove-sagsordning for advokater m.v.) fremsat af justitsministeren den 8. oktober 1998.

Det kan derfor hævdes, at beskyttelsesinteressen ved skjult tv-overvågning på et frit tilgængeligt sted måske i højere grad er knyttet til den brug, politiet gør af billederne, end til selve optagelserne. I den forbindelse har udvalget anført, at i det omfang, optagelserne ikke viser noget af efterforskningsmæssig interesse, har politiet ingen anledning til at opbevare og registrere materialet.

Endelig kan det næppe ganske afvises, at den almindelige modvilje mod et »overvågningssamfund« og i tilknytning hertil den politiske kontrol med politiets virksomhed i sig selv vil modvirke eventuelle tendenser i retning af en mere udbredt tv-overvågning af befolkningen. Hertil kommer, at ressourcemæssige hensyn og hensynet til en rimelig prioritering af politiets indsats også sætter en snæver grænse for, i hvilket omfang politiet kan anvende tv-overvågning på frit tilgængelige steder.

Såfremt der i retsplejeloven skal ske en regulering af politiets adgang til som led i efterforskningen at foretage skjult tv-overvågning, foreslår Strafferetsplejeudvalget, at man tager udgangspunkt i den opbygning, der sædvanligvis anvendes ved regulering af politiets efterforskningsmidler. Udvalget har ikke udarbejdet udkast til lovbestemmelser.

Strafferetsplejeudvalget har i denne forbindelse anført, at spørgsmålet om brugen af tv-overvågning og de betænkeligheder, der er forbundet hermed, ikke blot kan opstå i tilknytning til efterforskningen af formodet strafbare forhold, men også i andre sammenhænge f.eks. i forbindelse med trafikovervågning eller anden overvågning. Det er udvalgets opfattelse, at de hensyn, der som ovenfor nævnt kan begrunde en lovregulering af politiets anvendelse af tv-overvågning af personer på frit tilgængelige steder som efterforskningsmiddel, også kan gøre sig gældende i en række andre situationer, hvor sådan overvågning kan komme på tale med andet formål. Udvalget har ikke fundet at burde fremkomme med et egentlig lovforslag om politiets anvendelse af skjult tv-overvågning på frit tilgængeligt sted."

Justitsministeriets overvejelser i anledning af ovenstående er anført under lovforslaget afsnit 6.3., heraf fremgår følgende:

"Med hensyn til politiets anvendelse af observation af personer på frit tilgængelige steder eller uden anvendelse af optisk udstyr (ikke kvalificerede indgreb) som efterforskningsmiddel er det Justitsministeriets opfattelse, at der ikke er behov for at regulere denne form for observation. Justitsministeriet har herved navnlig lagt vægt på, at indgrebet ikke er et straffeprocessuelt tvangsindgreb, og at der i lyset af den gældende praksis ikke er noget behov for en lovregulering af

denne form for observation. Ministeriet har også lagt vægt på, at ingen af de myndigheder og organisationer, der er hørt over Strafferechtsplejeudvalgets betænkning, har foreslået en sådan lovregulering."

Der kan endvidere henvises til Justitsministeriets besvarelse af folketingssspørgsmål nr. 8 af 26. marts 2007 fra Folketingets Retsudvalg³ vedrørende offentlige myndigheders adgang til at foretage tv-overvågning, hvor Justitsministeriet bl.a. anfører:

" ...

Spørgsmålet har derfor været, om der burde tilvejebringes hjemmel til, at kommuner kan foretage tv-overvågning udelukkende med et generelt kriminalitetsforebyggende formål.

Justitsministeriet er af den opfattelse, at det mest nærliggende må anses for en politimæssig opgave at foretage tv-overvågning i tilfælde, hvor der findes anledning til, at en offentlig myndighed foretager en sådan overvågning på frit tilgængelige steder med et generelt kriminalitetsforebyggende formål, jf. pkt. 6.3.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

I overensstemmelse hermed har politiet inden for rammerne af gældende regler, herunder persondataloven og almindelige forvaltningsretlige principper, en mulighed for at tv-overvåge på frit tilgængelige steder med henblik på at forebygge og opklare kriminalitet, herunder med henblik på terrorbekæmpelse.

..."

På baggrund af ovenstående må det lægges til grund, at politiets anvendelse af tv-overvågning (optisk udstyr) på frit tilgængelige steder ikke er et straffeprocessuelt indgreb, og således ikke kræver retskendelse eller lovhjemmel. Dog skal politiets anvendelse heraf være i overensstemmelse med det proportionalitetsprincip, der er lovfæstet i persondatalovens § 5, jf. endvidere afsnit 5 nedenfor.

Det bemærkes i den forbindelse, at den praktiske anvendelse af såvel mobile som stationære ANPG-kameraer vil finde sted på en sådan måde, at optagelser sker på frit tilgængelige områder i retsplejelovens forstand, medmindre der forelægger en retskendelse. Eksempelvis vil områder, der har karakter af et aflukke, herunder en gård, der er omgivet af en mur, en hæk eller et plankeværk, være ikke-frit tilgæn-

³ Besvarelse af folketingssspørgsmål nr. 8 af 26. marts 2007 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om behandling af personoplysninger (Udvidelse af adgangen til tv-overvågning og styrkelse af retsbeskyttelsen ved behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning) (L 162).

gelige steder i retsplejelovens forstand – også selv om indgangen dertil ikke er låst eller lignende.

En eventuel utilsigtet og enkeltstående observation/tv-optagelse af et ikke-frit tilgængeligt område, udløser ikke krav om retskendelse. Det er i øvrigt hensigten, at ANPG-systemet skal gøre det muligt for politipersonalet at deaktivere ANPG-kameraoptagelserne netop for at undgå, at optagelser finder sted på ikke-frit tilgængelige områder.

Det bemærkes, at et samtykke fra en ejer af et ikke-frit tilgængeligt sted vil gøre ANPG-observation mulig uden kendelse. Et sådant samtykke kan f.eks. tænkes givet af ejeren af et lukket parkeringsområde, som kan have en egeninteresse i, at f.eks. stjålne køretøjer udfindes og fjernes fra parkeringspladsen.

2.3 SIS

I medfør af Rådets afgørelse 2007/533/RIA om oprettelse, drift og brug af anden generation af Schengen-informationssystemet (SIS II) er der fastsat regler for indberetninger om personer og genstande med henblik på diskret kontrol eller målrettet kontrol.

Det følger af rådsafgørelsens artikel 36, at der under overholdelse af den indberetende medlemsstats lovgivning optages oplysninger om personer eller motorkøretøjer, både, luftfartøjer og containere med henblik på diskret kontrol eller målrettet kontrol. En sådan indberetning kan foretages med henblik på retsforfølgning af strafbare handlinger og på forebyggelse af trusler mod den offentlige sikkerhed, når der (1) foreligger konkrete indicier for, at en person er i færd med eller har til hensigt at begå en grov strafbar handling som defineret i Rådets rammeafgørelse om den europæiske arrestordre og (2) når det ud fra en samlet vurdering af en person, navnlig under hensyn til tidligere begåede strafbare handlinger, må formodes, at vedkommende også i fremtiden vil begå grove strafbare handlinger.

Anvendelsen af ANPG vil udgøre et væsentligt værktøj til brug for dansk politis opfyldelse af de EU-retlige forpligtelser, der følger af rådsafgørelsen, i forbindelse med bekæmpelsen af grov kriminalitet, jf. endvidere afsnit 3.2 nedenfor.

3. Søgekriterier

ANPG indebærer som nævnt, at der via kameraer optages fotos af køretøjer⁴, jf. bilag 2, som passerer kameraet, hvorefter speciel software automatisk identificerer nummerpladen på fotoet. Selve fotoet af køretøjet og nummerpladegenkendelsesregistreringen bliver lagret med alfanumeriske oplysninger om den aflæste nummerplade samt køretøjets position og tidspunkt for fotooptagelsen.

⁴ Fotooptagelsen har fokus på nummerpladen. Det lagrede foto vil typisk omfatte større dele af køretøjet end selve nummerpladen. Fotokvalitet mv. afhænger af det anvendte kamera, lysforhold mv.

Rigspolitiets planer for implementering af ANPG indebærer, at ANPG-aflæsninger vil blive søgt i forhold til ""hotlister"", som genereres dels fra politiets centrale systemer (automatisk dannet liste), dels fra en manuelt dannet liste, hvor nummerpladeoplysninger indlægges på baggrund af en konkret politifaglig vurdering i efterforskningsmæssigt øjemed.

Baggrunden for "hotlisterne" beskrives i det følgende.

3.1. Automatisk genereret "hotliste"

Listerne, som genereres automatisk fra politiets centralregister for motorkøretøjer/efterlyste køretøjer samt fra Schengen Informationssystemet, SIS, omfatter følgende:

Oplysninger	Politiets formål
Nummerplader, der skal inddrages pga. manglende syn, jf. lovbekendtgørelse nr. 959 af 24. september 2012 om godkendelse af syn af køretøjer. Straffes som udgangspunkt med bøde, som udstedes af Trafikstyrelsen. Trafikstyrelsen anmoder først om inddragelse af nummerplader efter gentagne rykkere for syning af køretojet.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Inddragelse af nummerpladen. ➤ Øget trafiksikkerhed og nedbringelse af antallet af tilskadekomne, idet kørsel i bilen må antages at være til fare for øvrige trafikanter. ➤ Opretholdelse af et højt og målrettet kontroltryk for at forfølge ovenstående forhold.
Nummerplader, der skal inddrages pga. manglende forsikring, jf. færdselslovens §§ 105 og 106.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Inddragelse af nummerpladen (SKAT). ➤ Sikre ofre for trafikulykker mulighed for erstatning og samt samfundsøkonomiske betragtninger i forhold til risikohåndtering på færdselsområdet. ➤ Opretholdelse af et højt og målrettet kontroltryk for at forfølge ovenstående forhold.
Nummerplader på køretøjer, der ikke må kores i/afmeldte køretøjer i de sidste 2 år, jf. bekendtgørelse om registrering af køretøjer § 65 og færdselsloven § 117 (strafhjemmel).	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Afmeldte nummerplader skal afleveres til SKAT. Ubertiget brug af afmeldte nummerplader er en overtrædelse af registreringsbekendtgørelsens § 65. ➤ Omfatter eksempelvis situationer, hvor køretojet er afmeldt på grund af dårlig stand, eller hvor køretojet er solgt, men ikke omregistreret og derfor hverken bliver synet eller forsikret. ➤ Det bagvedliggende formål er at øge trafiksikkerheden og ned-

	<p>bringe antallet af tilskadekomne.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Afmeldte nummerplader vedrører ofte også brugsstjålne koretojer, som ofte ses anvendt i forbindelse med anden kriminalitet, herunder terrorhandlinger. Det er ligeledes en kendt modus i forbindelse med organiseret indbrudskriminalitet og anden alvorlig og organiseret kriminalitet, eksempelvis i rocker- og bandemiljøet.
<p>Nummerplader, der er efterlyst på grund af tyveri, eller som er tabt/afmeldt, jf. registreringsbekendtgørelsen § 70 og færdselslovens § 117 (strafhjemmel).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Det bagvedliggende formål er at øge trafikikkerheden og nedbringe antallet af tilskadekomne samt at forfølge konkrete strafbare forhold. ➤ Anvendelse af stjålne eller tabte nummerplader ses ofte i forbindelse med anden kriminalitet, herunder terrorhandlinger, og er ligeledes kendt modus i forbindelse med organiseret indbrudskriminalitet og anden alvorlig og organiseret kriminalitet, eksempelvis i rocker- og bandemiljøet.
<p>Nummerplader tilhørende efterlyste koretojer.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Koretojer som efterlyses gennem politiets register for efterlyste koretojer og nummerplader (EK) med henblik på beslaglæggelse eksempelvis efter reglerne i retsplejelovens kapitel 74, eller med henblik på standsning, idet koretojet benyttes eller ejes af personer, der er eftersøgt af politiet i forbindelse med konkrete strafbare handlinger eller af humanitære grunde.
<p>Nummerplader tilhørende brugsstjålne koretojer.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Brugstyveri af motorkoretojer straffes med fængsel i op til 1 år og 6 måneder, jf. straffelovens § 293a. ➤ Det bagvedliggende politimæssige formål er at øge trafikikkerheden og nedbringe antallet af tilskadekomne samt at forfølge konkrete strafbare forhold. ➤ Anvendelse af brugsstjålne koretojer ses ofte i forbindelse med anden kriminalitet, herunder ter-

	<p>rorhandlinger, og er ligeledes kendt modus i forbindelse med organiseret indbrudskriminalitet og anden alvorlig og organiseret kriminalitet, eksempelvis i rocker- og bandemiljøet.</p>
<p>Nummerplader tilhørende koretojer knyttet til personer frakendt forerretten, herunder for spirituskorsel.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Spirituskorsel straffes med bøde eller fængsel i op til 1 år og 6 måneder under skærpende omstændigheder. Korsel i frakendelsestiden straffes i øvrigt med bøde og i gentagelsestilfælde med fængsel i op til 1 år og 6 måneder, jf. herved færdselslovens § 117 a. ➤ Det bagvedliggende hensyn er at øge trafiksikkerheden og nedbringe antallet af tilskadekomne, samt retshåndhævelse. Opretholdelse af et højt kontroltryk i forhold til navnlig recidivister.
<p>Nummerplader indlagt i Schengen Informationssystemet (SIS II) i medfør af Rådets Afgørelse 2007/533/RIA, artikel 36) med henblik på diskret overvågning og indsamling af oplysninger for at retsforfølge (alvorlige) strafbare handlinger samt forebygge trusler mod den offentlige sikkerhed.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Diskret overvågning med henblik på overvågning og indsamling af oplysninger for at retsforfølge alvorlige strafbare handlinger samt forebygge trusler mod den offentlige sikkerhed.
<p>Nummerplader indlagt i Schengen Informationssystemet (SIS II) i medfør af Rådets Afgørelse 2007/533/RIA, artikel 38, med henblik på beslaglæggelse eller anvendelse som bevismiddel i straffesager.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Diskret overvågning med henblik på overvågning og indsamling af oplysninger for at retsforfølge alvorlige strafbare handlinger samt forebygge trusler mod den offentlige sikkerhed.
<p>Ukendt nummerplade (nummerplader, der er ukendte i motorkoretojsregisteret)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Der kan eksempelvis være tale om falske eller udenlandske nummerplader. Anvendelse af falske nummerplader ses ofte i forbindelse med anden kriminalitet, herunder terrorhandlinger, og er ligeledes kendt modus i forbindelse med organiseret indbrudskriminalitet og anden alvorlig og organiseret kriminalitet, eksempelvis i rocker- og bandemiljøet. ➤ Oplysninger om udenlandske nummerplader er særdeles interessante i sammenhæng med efterforskning af grænseoverskridende kriminalitet, herunder i

	indsatsen mod omrejsende kriminelle.
--	--------------------------------------

Den automatisk genererede liste ajourføres som minimum en gang dagligt.

3.1.1 Sletning fra den automatisk genererede liste

Listerne opdateres mindst en gang i døgnet, hvorved det sikres, at nummerpladen alene figurerer på "hotlisten", så længe der er en politimæssig aktualitet forbundet med den.

3.2 Manuelt genereret "hotliste"

I tillæg til de under afsnit 3.1. nævnte typer af nummerpladeoplysninger, påtænkes der etableret en særlig liste (manuel "hotliste") over nummerplader på køretøjer, der efter en konkret politifaglig vurdering findes nødvendige at følge i en afgrænset periode i forbindelse med efterforskning af følgende typer af kriminalitet:

1) Alvorlig og organiseret kriminalitet, som er undergivet systematisk, politimæssig monitoring, jf. herved Rigspolitiets Kundgørelse nr. 57.

Dette område svarer til anvendelsesområdet for Politiets Efterforskningsstøttedatabase (PED)⁵, som bl.a. anvendes i forbindelse med efterforskning af rockere og bandemedlemmer (deltagelse i kriminelle organisationer) samt efterforskning af anden alvorlig og organiseret kriminalitet. Aktuelt drejer det sig om alvorlig narkotikakriminalitet, menneskesmugling, menneskehandel, pengefalsk og skimming af pengeautomater, hooliganisme, omrejsende kriminelle, voldelige overfald og anden intimidering af ansatte fra politi, kriminalforsorgen, anklagemyndigheden, domstolene og Justitsministeriet og våbensmugling, våbentyveri og illegal handel med skydevåben.

2) Grove strafbare handlinger i overensstemmelse med det kriminalitetskrav der kræves for registrering i Schengen-informationssystemet (SIS II) med henblik på diskret overvågning, jf. herved artikel 36, stk. 2 i Rådets Afgørelse 2007/533/RIA, som henviser til Rådets Afgørelse 2002/584, artikel 2, stk. 2.⁶

⁵ Bekendtgørelse nr. 921 af 2. juli 2010 om Politiets Efterforskningsstøtte Database (PED) § 1, stk. 2.

⁶ Den omfattede kriminalitet er følgende: Deltagelse i en kriminel organisation, terrorisme, menneskehandel, seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi, ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer, ulovlig handel med våben, ammunition og eksplosive stoffer, bestikkelse, svig, herunder svig, der skader De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser i henhold til konventionen af 26. juli 1995 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser, hvidvaskning af udbyttet fra strafbart forhold, falskmontneri, herunder forfalskning af euroen, internetkriminalitet, miljøkriminalitet, herunder ulovlig handel med truede dyrearter og ulovlig handel med truede plantearter og træsorter, menneskesmugling, forsætligt manddrab, grov legemsbeskadigelse, ulovlig handel med menneskevæv og -organer, bortførelse, frihedsberovelse og gidseltagning, racisme og fremmedhad, organiseret eller væbnet tyveri, ulovlig handel med kulturgoder,

3) Kriminalitet, der kan straffes med fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover.

Et konkret eksempel kunne være som led i en efterforskning på baggrund af oplysninger, hvor der som led i det internationale politisamarbejde er modtaget oplysninger fra udenlandske politimyndigheder (en såkaldt "early warning") om, at et nærmere angivet køretøj er på vej mod Danmark, og at føreren/passagererne mistænkes for at have til hensigt at begå kriminalitet af en vis grovere beskaffenhed. Det kunne også være som led i en eventuelt tidsbegrænset indsats indenfor særligt prioriterede kriminalitetsområder, f.eks. en særlig indsats mod spiritusbilister eller omfattende indbrudskriminalitet, hvor der foreligger en konkret mistanke mod personer med tilknytning til et eller flere konkrete køretøjer. I sidstnævnte tilfælde vil den pågældende nummerplade i mange tilfælde være kvalificeret til en indførelse i SIS, jf. ovenfor under afsnit 3.1., nr. 8.

4) Humanitære eller nødretilsvarende forhold.

Under POC-forsøget var der i et konkret tilfælde stor nytteværdi af ANPG i forhold til en humanitær eftersøgning af en kvinde, som man frygtede var til fare for sig selv.

3.2.1 Sletning fra den manuelle "hotliste"

Placeringen på en manuel "hotliste" gælder kun i en afgrænset periode og skal straks fjernes, når nummerpladen ikke længere har den fornødne konkrete efterforskningsmæssige/politimæssige interesse.

4. De indsamlede data og anvendelsen heraf

ANPG vil medføre et betydeligt kvalitets- og effektivitetsmæssigt løft i politiets opgavevaretagelse.

En række af politiets opgaver vil som nævnt kunne understøttes af ANPG, herunder f.eks. indsatsen mod den grænseoverskridende kriminalitet og trafikssikkerheden. Derudover forventes det, at ANPG kan virke adfærdsregulerende og dermed forebyggende pga. den forøgede risiko for opdagelse ved kørsel i køretøjer, der f.eks. er stjålne, uforsikrede mv. og kan dermed betegnes som et generelt kriminalpræventivt, tryghedsskabende og kriminalitetsbekæmpende redskab.

herunder antikviteter og kunstgenstande, bedrageri, afkrævning af beskyttelsespenge og pengeafpresning, efterligninger og fremstilling af piratudgaver af produkter, forfalskning af officielle dokumenter og ulovlig handel med falske dokumenter, forfalskning af betalingsmidler, ulovlig handel med hormonpræparater og andre vækstfremmende stoffer, ulovlig handel med nukleare og radioaktive materiale, handel med stjålne motorkøretøjer, voldtægt, forsætlig brandstiftelse, strafbare handlinger omfattet af Den Internationale Straffedomstols straffemyndighed, skibs- eller flykapring, sabotage.

For så vidt angår "gadeplanskontrol" vil de nuværende manuelle og stikprøvevise tjek af nummerplader, som betjente udfører i forbindelse med patruljevirkosomhed, blive automatiserede og systematiserede ved ANPG-aflæsning ved hjælp af kameraer monteret på patruljevognenes tag.

I forhold til politiets mere fremadrettede efterforskning af bl.a. alvorlig, omfattende og organiseret kriminalitet vil ANPG-data ligeledes give en række nye muligheder. Ved efterforskning af eksempelvis sager om indsmugling af narkotika eller om kriminalitet i rocker- og bandemiljøet er det generelt meget vanskeligt at tilgå valide og aktuelle data om de kriminelle personer, som politiet monitorer, ligesom efterforskning af organiseret kriminalitet, herunder i rocker- og bandemiljøet, generelt er vanskeligt på grund miljøets og kriminalitetens beskaffenhed. ANPG-data om fokuskøretøjer i relation til efterforskning af denne type kriminalitet kan derfor give væsentlig større viden om de kriminelle personer i disse miljøer, ligesom mulighederne for at identificere og forbinde konkrete strafbare forhold forbedres, så politiet mere effektivt kan bekæmpe alvorlig og organiseret kriminalitet.

Fra POC-forsøget var erfaringen således, at ANPG-data generelt øgede politiets kendskab til de enkelte bandemedlemmers færden og forbindelser indbyrdes, ligesom der også konkret kunne iværksættes væsentligt flere målrettede visitationer og ransagninger med henblik på beslaglæggelse af våben mv. end tidligere.

Ud over anvendelse til konkrete efterforskninger og straffesager, vil ANPG-data yderligere kunne anvendes til analyseformål, herunder både på et konkret operativt niveau og et strategisk niveau med henblik på tilrettelæggelse af den politimæssige opgavevaretagelse.

Det er derfor vurderingen, at ANPG i væsentlig grad vil styrke politiets muligheder for mere effektivt at løse flere af sine opgaver, herunder på et styrket videns- og analysemæssigt grundlag.

ANPG-data kan overordnet set opdeles i henholdsvis "hits" og "no-hits". I det følgende vil der blive redegjort for, hvordan disse to kategorier kan anvendes til at understøtte politiets opgavevaretagelse.

4.1 Opbevaring og anvendelse af "hits"

ANPG-data vil løbende blive indlagt i en særlig central database, hvorfra data kan tilgås, og hvorfra der kan ske central sletning i overensstemmelse med fastsatte slettefrister.

ANPG-databasen vil alene indeholde oplysninger, der er indirekte personhenførbare, og der behandles således ikke i selve ANPG-systemet oplysninger om navn, cpr.nr. eller lignende, der umiddelbart identificerer konkrete personer. Oplysnin-

gerne vil som udgangspunkt alene være personhenførbare i det omfang, der via andre systemer kan sættes konkrete personer i forbindelse med den registrerede nummerplade.

Det skal understreges, at ANPG-databasen vil være et internt redskab for dansk politi, og at enhver anvendelse af ANPG-data vil kræve et sagligt formål.

4.1.1 Umiddelbar anvendelse af "hits" og anvendelse til konkret sagsbehandling

I de tilfælde, hvor søgning af nummerpladeoplysninger medfører et "hit", vil det i mange tilfælde være en væsentlig indikation for, at der er begået et strafbart forhold, f.eks. kørsel i et brugsstjålet køretøj, eller for en sammenhæng mellem strafbare forhold, f.eks. hvor et bestemt køretøj eller bestemte nummerplader kan sættes i forbindelse med flere forskellige indbrud eller andre strafbare forhold.

Den umiddelbare anvendelse af "hits" (real-time anvendelse) vil derfor i væsentlig grad ske i forbindelse med den almindelige "gadeplanskontrol", hvor teknologien meget effektivt vil kunne understøtte politiets kontrol af nummerplader og køretøjer, som udføres i forbindelse med patruljevirkksomhed, færdselskontrol osv. I den forbindelse anvendes ANPG data til effektivt at målrette politiets opmærksomhed på forhold, som skal undersøges nærmere, og som kan give anledning til konkrete sager, f.eks. inddragelse af en nummerplade, udstedelsen af en bøde og lignende.

Et "hit" kan også i øvrigt være relevant i forhold til en konkret straffesag, enten som led i efterforskningen af sagen eller som direkte bevis for det strafbare forhold (fotodokumentation). Det bemærkes herved, at det i nogle tilfælde vil være muligt at identificere personer på baggrund af en nærmere granskning af ANPG-fotoet.

Oplysninger om ANPG-"hit" vil i den sammenhæng naturligt indgå i den konkrete sag, der har givet anledning til, at nummerpladen er indlagt på en "hotliste" eller til brug for efterforskning af sager, som i øvrigt måtte opfylde kriterierne for anvendelse af et "hit", jf. nærmere nedenfor.

Databehandling, herunder sletning, vil ske i overensstemmelse med de regler, der gælder for vedkommende type af databehandling. For så vidt angår straffesager, vil data således blive en del af en POLSAS-sag, og databehandlingen, herunder sletningen, vil følge de almindelige regler for POLSAS. Det kan endvidere f.eks. være aktuelt at indlægge ANPG-data i Politiets Efterforskningsstøttedatabase (PED), og i disse tilfælde vil databehandlingen tilsvarende følge reglerne i Justitsministeriets bekendtgørelse om PED.

Særligt om behandling af oplysninger i PED bemærkes, at behandlingen i henhold til bekendtgørelsens § 1 forudsætter, at der er tale om oplysninger, der er nødvendige for løsningen af politimæssige opgaver indenfor de områder, der er underlagt

systematisk politimæssig monitorering. Behandling i PED er således båret af en konkret politifaglig vurdering af, hvorvidt oplysningerne er væsentlige for politiets indsats på de områder, som er særligt prioriterede i relation til bekæmpelse af alvorlig og organiseret kriminalitet. I bekendtgørelsen er der endvidere særskilte regler for sletning, som fremgår af bekendtgørelsens §§ 10-12.

4.1.2 Opbevaring og anvendelse af "hits" i en periode på op til 2 år

Det kvalitative udbytte af anvendelse af ANPG-data i forhold til den fremadrettede indsats og opklaring af bl.a. den mere alvorlige og organiserede kriminalitet er i væsentlig grad er knyttet til muligheden for lagring af genererede oplysninger i længere tid end 30 dage.

Denne betragtning gælder for alle oplysninger indsamlet via ANPG. For at sikre, at persondatalovens krav om proportionalitet og sletning af persondata overholdes, er Rigspolitiet indstillet på højst at opbevare "no-hits" i 30 dage. Der henvises nærmere til afsnit 4.2.

Som nærmere uddybet under afsnit 5 nedenfor, vurderer Rigspolitiet derimod, at der indenfor persondatalovens rammer, herunder kravene til saglighed og proportionalitet, er grundlag for at opbevare og anvende ANPG-data, der hidrører fra "hits", til nærmere bestemte, kvalificerede formål i forbindelse med varetagelsen af de opgaver, som påhviler politiet. Rigspolitiet lægger ved denne vurdering særlig vægt på det forhold, at et "hit" er udtryk for, at den pågældende nummerplade eller køretøj på tidspunktet for registreringen konkret var politimæssigt aktuel.

Det bemærkes i den forbindelse, at det meget væsentlige udbytte af ANPG-oplysninger i forhold til understøttelse og kvalificering af fremadrettet, målrettet efterforskning og analysebaseret kriminalitetsforebyggelse og kriminalitetsbekæmpelse ikke vurderes i nær samme grad at kunne opnås gennem udtagelse af data til behandling i andre systemer, herunder f.eks. POLSAS og PED.

Udover at processen med udtagelse til behandling i et andet system vil være ganske ressourcekrævende, vil det potentielle udbytte være begrænset af databehandlingsmulighederne i det system, som data udtages til. Derudover findes der i øvrigt at være bedre muligheder for teknisk at understøtte specifikke slettefrister, der knyttes til denne type data.

Ud fra en proportionalitetsbetragtning er Rigspolitiet imidlertid indstillet på, at anvendelsen af de opbevarede data bør begrænses.

Rigspolitiet har i den forbindelse taget udgangspunkt i en proportionalitetsafvejning, hvori den væsentlige politimæssige nytteværdi i relation til forbedrede muligheder for opklaring, bekæmpelse og forebyggelse af alvorlig kriminalitet, samt muligheden for at lette politiets analysearbejde, indgår med betydelig vægt.

Rigspolitiet vil derfor forbeholde anvendelsen af "hits", som opbevares i mere end 30 dage, til de samme formål, som kan begrunde placering på en manuel "hotliste", jf. herved ovenfor under afsnit 3.2. Der skal således være tale om:

- 1) Efterforskning af alvorlig og organiseret kriminalitet, som er undergivet systematisk, politimæssig monitoring, jf. herved Rigspolitiets Kundgørelse nr. 57.
- 2) Efterforskning af en grov strafbar handling i overensstemmelse med det kriminalitetskrav som kræves for registrering i Schengen-informationssystemet (SIS II) med henblik på diskret overvågning, jf. herved artikel 36, stk. 2 i Rådets Afgørelse 2007/533/RIA, som henviser til Rådets Afgørelse 2002/584, artikel 2, stk. 2.
- 3) Efterforskning af kriminalitet, der kan straffes med fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover.
- 4) Humanitære eller nødretslignende forhold.

Fristen på 2 år er fastsat til samme tidsinterval, som gælder for den vurdering, der skal foretages med henblik på afgørelsen om fortsat aktualitet eller sletning i PED, jf. herved bekendtgørelse nr. 921 af 2. juli 2010.

4.2 Opbevaring og anvendelse af "no-hits"

"No-hits" er data om køretøjer, som ikke af ANPG er genkendt som politimæssigt aktuelle ud fra de aktive "hotlister". Oftest vil der således være tale om køretøjer, der umiddelbart er uden politimæssig interesse, men undertiden vil der være tale om mangelfulde aflæsninger på grund af dårlige lysforhold, snavs på nummerpladen eller lignende vedrørende biler, som fremgår af "hotlisterne", men som ikke kunne genkendes automatisk.

Der kan imidlertid også være tale om nummerplader, som kort efter viser sig at være interessante for politiet, eksempelvis på baggrund af en terrorhandling, et bankrøveri eller et bandeskyderi, og hvor der kan være behov for hurtigt at identificere/eftersætte relevante køretøjer, eller hvor ANPG-data meget hurtigt kan målrette efterforskningen mod konkrete køretøjer. Det bemærkes i den forbindelse, at politiet således ofte anvender betydelige ressourcer på at finde frem til køretøjer, der er af politimæssig interesse, f.eks. fordi køretøjet har været anvendt i forbindelse med alvorlige kriminelle handlinger.

I forbindelse med en konkret sag i forsøgsperioden, der vedrørte efterforskningen af et "drive-by" skyderi i rocker- og bandemiljøet, havde flere vidner alene noteret sig brudstykker af en nummerplade. Søgning i ANPG-data i det pågældende område målrettede meget hurtigt det videre efterforskningsarbejde, således at det var muligt at identificere konkrete mistænkte, ligesom politiet meget hurtigt fik informationer, som var væsentlige i forhold til at kunne udarbejde en trusselsvurde-

ring i relation til en eventuel eskalering af en konflikt mellem kriminelle grupperinger med risiko for nye skyderier mv.

Tilsvarende ville efterforskningen af et bankrøveri eller en børnebortførelse meget hurtigt kunne kvalificeres gennem søgning i ANPG-data frem for den mere langsomme proces med indsamling og gennemgang af anden videoovervågningsmateriale.

Derudover kan bagudrettet brug af ANPG-data også være særdeles relevant i sager om grænseoverskridende kriminalitet, f.eks. i de såkaldte "hjemtagelsessager", som vedrører personer, som er standset af udenlandsk politi med mistænkelig effekter og mulige tyvekoster, som kan stamme fra Danmark. Her kan ANPG-historikken meget hurtigt give oplysning om, hvorvidt køretøjet for nylig har været i Danmark, hvormed der kan være grund til at tro, at effekterne kan stamme fra lovovertrædelser i Danmark. ANPG-data kan derudover anvendes til at søge oplysninger om sammenhæng med andre hændelser og strafbare forhold.

Endelig kan bagudrettede søgninger anvendes analytisk med henblik på identifikation af mulige omrejsende kriminelle eller menneskesmuglere på baggrund af oplysninger om kørselsmønstre (eksempelvis ind- og udrejse over grænsen indenfor få timer eller forskellige køretøjer, der gentagne gange følges ad) for bestemte køretøjer eller på bestemte ruter, hvorved der skabes grundlag for en målrettet kontrol og efterforskning, der kan føre til pågribelse af personer, der smugler mennesker, narkotika, våben eller andet. Denne anvendelse vil eksempelvis være meget relevant i de grænsenære områder, hvor der også fra politisk side er et udtrykkeligt ønske om en effektiv indsats, som på både kort og lang sigt kan have betydelige præventive effekter.⁷

Anvendelsen af disse data er derfor forbundet med en række særdeles væsentlige politimæssige gevinster, både i forhold til efterforskning og opklaring af konkrete strafbare forhold, men også i forhold til mere generelle kriminalitetsforbyggende, tryghedsskabende og kriminalitetsbekæmpende indsatser.

Af hensyn til overholdelsen af kravet om proportionalitet og sletning, finder Rigspolitiet, at opbevaringsperioden af denne type oplysninger skal begrænses på følgende måde:

- Opbevaring kan alene finde sted i højst 30 dage, dvs. en periode som svarer til den, der gælder for tv-overvågning.
- Politiets anvendelse af "no hits"-data begrænses til kun at kunne anvendes til søgninger i forbindelse med efterforskning af mere kvalificeret kriminalitet, således at anvendelsen skal vedrøre efterforskning af lovovertrædel-

⁷ Der henvises i den forbindelse til bemærkningerne i afsnit 2.8.3.2. i lovforslag nr. L95 af 12. december 2014 om ændring af udlændingeloven, samt forligskredsens tilkendegivelser om nummerpladekontrol i forbindelse med beslutningen om indkøb af den fornødne teknologi.

ser, der kan straffes med frihedsstraf *eller* til løsningen af akutte, politimæssige opgaver af humanitær karakter (bortkomne personer, selvmordstruede osv.).

Politiet vil dermed være afskåret fra at anvende de pågældende data i forbindelse med efterforskning og strafforfølgning af mindre strafværdige lovovertrædelser, som kun kan straffes med bøde, som f.eks. manglende syn eller forsikring samt en række overtrædelser af færdselsloven, told- og skattelovgivning og andre særlove.

Omvendt findes det væsentligt, at politiet kan anvende de pågældende data til efterforskning af eksempelvis sager om menneskesmugling, som ikke er omfattet af straffelovens bestemmelser, udlændinges ulovlige ophold og/eller arbejde i landet, hvilket efter udlændingelovens § 59 straffes med fængsel i henholdsvis op til 6 måneder (ulovligt ophold) og 1 år (ulovligt arbejde). Af samme grund vil det ikke være hensigtsmæssigt at begrænse anvendelsen til eksempelvis samme niveau, som gælder for placering på en manuel "hotliste" med et skærpet strafferammekriterium.

5. Persondataretlig vurdering

Anvendelsen af ANPG vil være omfattet af persondataloven i medfør af lovens § 1, og § 3, nr. 1, idet der vil være tale om behandling af oplysninger om en identificeret eller identificerbar fysisk person ved hjælp af elektronisk databehandling.

Oplysninger om en nummerplade må anses for at udgøre personoplysninger i persondatalovens forstand, navnlig når de behandles af en dataansvarlig med adgang til centrale registre. I visse tilfælde vil oplysningerne om bilens placering knytte sig til den registrerede ejer eller bruger af bilen og i andre tilfælde en person, hvis tilknytning alene er som fører. I sidstnævnte tilfælde må føreren imidlertid antages at være identificerbar af andre veje, f.eks. via bilens ejer eller ved at bringe bilen til standsning. Herudover vil der afhængig af vinklen og kvaliteten af det enkelte foto kunne identificeres fysiske personer på visse ANPG-fotos.

Som tidligere drøftet med Datatilsynet kan det overvejes, om ANPG er at betragte som tv-overvågning i kriminalitetsforebyggende og kriminalitetsbekæmpende øjemed, jf. persondatalovens § 26 a. Dette vil bl.a. have den retsvirkning, at ANPG-optagelser er omfattet af den lovfastsatte sletningsfrist på 30 dage efter, at optagelsen er foretaget, jf. § 26 a, stk. 2. Dog følger det af bestemmelsens stk. 3, at sletning kan undlades, hvis det er nødvendigt af hensyn til den dataansvarliges behandling af en konkret tvist.

Såfremt politiets anvendelse af ANPG ikke kan anses for at udgøre tv-overvågning i bestemmelsens forstand, vil persondatalovens almindelige behandlingsregler finde anvendelse. I forlængelse af nogle indledende overvejelser om

anvendelsesområdet for undtagelsen i persondatalovens § 2, stk. 4, 2. pkt., behandles begge disse udfaldsrum i det følgende.

5.1 "Det strafferetlige område", jf. persondatalovens § 2, stk. 4

Det følger af persondatalovens § 2, stk. 4, 2. pkt., at bestemmelserne i lovens kapitel 8 og §§ 35-37 og § 39 ikke finder anvendelse på behandlinger, der foretages for politi og anklagemyndighed inden for det strafferetlige område.

Det antages, at begrebet "det strafferetlige område" i denne bestemmelses forstand skal defineres bredt, jf. bl.a. den kommenterede persondatalov side 82ff., hvor det anføres, at det er sikkert, at udtrykket omfatter "kerneområdet for politiets og anklagemyndighedens virksomhed inden for strafferetsplejen, dvs. behandling af traditionelle sager, som er under efterforskning". Det anføres endvidere samme sted, at udover dette kerneområde, må det dog antages, at også politiets og anklagemyndighedens aktiviteter af mere generel karakter på det strafferetlige område kan være omfattet af begrebet, jf. Datatilsynets udtalelse om politiets behandling af oplysninger om meddelere. I denne sag fandt Datatilsynet, at behandlingen fandt sted som led i politiets virksomhed med at "forebygge, efterforske og forfølge strafbare forhold" og dermed virksomhed inden for det strafferetlige område.

Det er på denne baggrund Rigspolitiets samlede vurdering, at den påtænkte anvendelse af ANPG og behandlingen af personoplysninger i den forbindelse må antages at finde sted inden for det strafferetlige område i bestemmelsen forstand. Rigspolitiet tillægger det i den forbindelse vægt, at indsamlingen af personoplysninger finder sted gennem anvendelse af kameraer monteret på politiets tjenestevogne og stationære kameraer placeret ud fra en overvejelse om, hvor de vil have størst efterforskningsmæssig og kriminalitetsforebyggende effekt, og at den efterfølgende behandling af personoplysninger om såvel "hits" og "no-hits" i ANPG-systemet finder sted med henblik på at forebygge, efterforske og forfølge strafbare forhold samt at bringe strafbar aktivitet til ophør.

Det bemærkes i forlængelse heraf, at behandlingen ligeledes må anses for undtaget fra databeskyttelsesdirektivets (direktiv 95/46/EF) anvendelsesområde, jf. direktivets artikel 3, stk. 2, 1. pind, hvoraf det fremgår, at direktivet ikke gælder for behandling af personoplysninger, som iværksættes med henblik på udøvelse af aktiviteter, der vedrører den offentlige sikkerhed, forsvar, statens sikkerhed (herunder statens økonomiske interesser, når behandlingen er forbundet med spørgsmål vedrørende statens sikkerhed) og statens aktiviteter på det strafferetlige område.

Såfremt Datatilsynet måtte finde, at behandlingen af personoplysninger som led i ANPG ikke kan antages at være omfattet af undtagelsen i § 2, stk. 4, skal det særligt i forhold til opfyldelsen af persondatalovens oplysningspligt bemærkes, at det ikke vurderes i praksis at være muligt at foretage underretning i hvert enkelt til-

fælde, hvor der sker behandling af ANPG-data, jf. herved persondatalovens § 29, stk. 3, jf. dog også afsnit 6 nedenfor om oplysning om ANPG til offentligheden.

5.2 Vurdering af ANPG på baggrund af persondatalovens tv-overvågningsregler

5.2.1 Tv-overvågningsbegrebet

Det følger af persondatalovens § 1, stk. 8, at loven gælder for enhver form for behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning.

Begrebet tv-overvågning er defineret i lov nr. 1190 af 10. november 2007 om tv-overvågning som vedvarende eller regelmæssigt gentagen personovervågning ved hjælp af fjernbetjent eller automatisk virkende tv-kamera, fotografiapparat eller lignende apparat. Det antages, at kravet om "vedvarende og eller regelmæssigt gentagen personovervågning" forudsætter, at der skal være tale om optagelse eller iagttagelse af en vis varighed, som ikke er begrænset til bestemte begivenheder eller begivenhedsforløb.

Der henvises også til Datatilsynets pjece om tv-overvågning fra marts 2008, hvor der på side 7 anføres:

"Hvis tv-overvågning kun sker med lange, uregelmæssige mellemrum og uden sammenhæng med, om der befinder sig en person i billedfeltet, vil der ikke være tale om tv-overvågning.

Der vil heller ikke være tale om tv-overvågning, hvis kameraet kun aktiveres f.eks. ved tryk på en særlig alarmknap."

Tv-overvågningsloven finder ikke anvendelse på politiets anvendelse af tv-overvågning, jf. § 1 og § 3 a, stk. 2.

5.2.2 Persondatalovens kapitel 6 a

Tv-overvågning omfattet af persondatalovens § 1, stk. 8, er nærmere reguleret i persondatalovens kapitel 6 a (§§ 26 a - 26 d).

Persondatalovens § 26 a har følgende ordlyd:

"§ 26 a. Billed- og lydoptagelser med personoplysninger, der optages i forbindelse med tv-overvågning i kriminalitetsforebyggende øjemed, må kun videregives, hvis

- 1) den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke,
- 2) videregivelsen følger af lov eller
- 3) videregivelsen sker til politiet i kriminalitetsopklarende øjemed.

Stk. 2. Optagelser som nævnt i stk. 1 skal slettes senest 30 dage efter, at optagelserne er foretaget, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Optagelser kan opbevares i et længere tidsrum end nævnt i stk. 2, hvis det er nødvendigt af hensyn til den dataansvarliges behandling af en konkret tvist. Den dataansvarlige skal i så fald inden for den i stk. 2 angivne frist underrette den, som tvisten vedrører, og på anmodning udlevere en kopi af optagelsen til den pågældende."

Det kan efter Rigspolitiets opfattelse give anledning til en vis tvivl, hvorvidt politiets indsamling og behandling af personoplysninger i forbindelse med anvendelsen af ANPG er omfattet af bestemmelsen.

Efter Rigspolitiets opfattelse taler visse forhold således for, at bestemmelsen ikke er tiltænkt at regulere tv-overvågning, som politiet foretager i kriminalitetsforebyggende og kriminalitetsopklarende øjemed, jf. også Justitsministeriets folketingsbesvarelse gengivet ovenfor under afsnit 2.1.

Bestemmelsen forudsætter, at tv-overvågningen finder sted i kriminalitetsforebyggende øjemed. Uagtet at anvendelsen af ANPG vil have et kriminalitetsforebyggende øjemed, er det Rigspolitiets vurdering, at det umiddelbare hovedformål vil være at afdække aktuel kriminalitet. De kriminalitetsforebyggende virkninger, som ANPG med sikkerhed vil have, ses således mere at knytte sig til den mere effektive retshåndhævelse.

Bestemmelsen ses herudover at tage sigte mod andre dataansvarliges tv-overvågning, idet bestemmelsens stk. 1, nr. 3, udtrykkeligt hjemler, at videregivelse kan finde sted til politiet i kriminalitetsopklarende øjemed. Bestemmelsens stk. 3, hvorefter optagelser kan opbevares, hvis det er nødvendigt af hensyn til den dataansvarliges behandling af en konkret tvist og den tilknyttede underretningspligt, ses ej heller at være affattet med sigte på politiets behandling af tv-overvågning.

Efter Rigspolitiets opfattelse forekommer det ikke som fuldt i overensstemmelse med den måde, hvorpå politiets virksomhed af tilsvarende karakter normalt ansues, hvis eksempelvis optagelser foretaget fra en politibil af politifolk under anvendelse af ANPG skal anses for indsamlet i kriminalitetsforebyggende øjemed med henblik på videregivelse til politiet med et kriminalitetsopklarende øjemed.

Der henvises endvidere til den kommenterede persondatalov side 71, hvor det anføres, at persondataloven jf. § 1, stk. 8, principielt kun gælder for behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning, der er omfattet af tv-overvågningslovens definition. I den forbindelse bemærkes det, at det kan give anledning til tvivl, om anvendelsen ANPG opfylder tv-overvågningslovens definition om "vedvarende og eller regelmæssigt gentagen personovervågning", jf. det ovenfor citerede afsnit fra Datatilsynets pjece.

En mere naturlig retlig konstruktion kunne være, at politiet må anses for dataansvarlig for den samlede behandling af personoplysninger, der finder sted i tilknytning til ANPG-systemet, og at formålet hermed, som beskrevet under afsnit 2.1 ovenfor, er både kriminalitetsopklarende og kriminalitetsforebyggende mv.

Retsvirkningen af ikke at anse ANPG for at udgøre tv-overvågning må være, at politiets behandling af personoplysninger i det hele reguleres af persondatalovens almindelige regler. Datatilsynet ses således at have anlagt en lignende fortolkning i en sag vedrørende Københavns Politis tv-overvågning på udvalgte steder i København, hvor den planlagte tv-overvågning blev vurderet i forhold til lovens §§ 6-8.⁸

Dog må reglerne i persondatalovens kapitel 6 a i så fald tillægges en betydelig afsmittende virkning, idet ANPG må anses som en atypisk tv-overvågning, der alene omfattes af persondataloven i kraft af § 1, stk. 1, jf. det anførte herom i den kommenterede persondatalov side 330.

I det omfang Datatilsynet måtte anse ANPG for at udgøre tv-overvågning i persondatalovens forstand, vil dette efter Rigspolitiets opfattelse indebære, at oplysninger fra ANPG-fotos kan behandles inden for rammerne af persondatalovens kapitel 6 a, herunder at såvel "no-hits" som "hits" kan opbevares i 30 dage. Herefter skal personoplysninger knyttet til "no-hits" slettes, mens en videre opbevaring af personoplysninger knyttet til "hits" skal efterleve persondatalovens generelle behandlingsregler og principper enten som led i behandlingen i ANPG-systemet eller i et af politiets eksisterende systemer, herunder POLSAS, SIS eller PED-databasen. Vurderingen i forhold til disse regler er anført nedenfor under afsnit 5.3.

5.3 Vurdering af ANPG på baggrund af persondatalovens behandlingsregler

Såfremt Datatilsynet måtte finde, at ANPG-systemet ikke reguleres af persondatalovens kapitel 6 a, er det Rigspolitiets opfattelse, at den behandling og opbevaring af personoplysninger, der er beskrevet i nærværende notat, kan finde sted inden for persondatalovens almindelige behandlingsregler. Ved vurderingen af dette spørgsmål har Rigspolitiet fundet, jf. det umiddelbart ovenfor anførte, at der bl.a. i forhold til vurderingen af sletningen af oplysninger bør søges inspiration i persondatalovens kapitel 6 a.

5.3.1 Behandlingshjemmel

Vurderingen af politiets behandling af personoplysninger i forbindelse med ANPG-systemet må efter Rigspolitiets opfattelse tage sit udgangspunkt i det forhold, at ANPG-systemet vil blive anvendt som led i politiets varetagelse af de

⁸ Datatilsynets j.nr. 2008-321-0168.

opgaver, politiet er pålagt ved lov, jf. afsnit 2 ovenfor. Selve indsamlingen af ANPG-data må således anses for lovlig.

Rigspolitiet finder endvidere, at behandlingen af nummerpladeoplysninger og heraf afledte personoplysninger knyttet til "hits" i en supplerende ANPG-database i et nærmere bestemt omfang, vil kunne ske inden for rammerne af persondatalovens §§ 6-8, idet en sådan behandling ligeledes må anses for nødvendig for politiets varetagelse af de opgaver, der påhviler politiet som politimyndighed.

5.3.2 Persondatalovens § 5

Behandlingen af personoplysninger i ANPG-systemet skal finde sted under iagttagelse af de grundlæggende principper i persondatalovens § 5.

Idet de behandlede oplysninger generelt må anses for nødvendige for løsningen af politiets lovfastsatte opgaver, er det Rigspolitiets opfattelse, at det centrale spørgsmål i forhold til persondataloven knytter sig til efterlevelsen af kravet om saglig behandling i § 5, stk. 2, proportionalitetsprincippet i § 5 stk. 3, og bestemmelsen i lovens § 5, stk. 5, om sletning.

5.3.3 Indsamling og opbevaring af "no-hits"

Den umiddelbare persondataretlige problemstilling, som anvendelse af ANPG giver anledning til, er selve fotooptagelsen og registreringen af nummerpladeoplysninger ("no-hit"). Denne behandling vil omfatte personoplysninger om et væsentligt antal personer, der ikke er eller har været mistænkt for at begå et strafbart forhold, hvorfor oplysningerne i udgangspunktet ikke er politimæssigt relevante. Dette forhold må i sig selv skærpe vurderingen af, hvorvidt behandlingen af oplysningerne ikke omfatter mere, end hvad der er nødvendigt for at varetage politiets formål (proportionalitet).

Ved vurderingen af, hvor længe oplysningerne kan opbevares, må det imidlertid også generelt holdes for øje, at der er i udgangspunktet er tale om almindelige ikke-følsomme personoplysninger i persondatalovens forstand. Hertil kommer, at formålet med at motorkøretøjer skal bære en synlig nummerplade er, at denne identificerer køretøjet over for myndigheder og medtrafikanter. Bilisters forventning om at nummerpladeoplysninger og oplysninger registrerede herom i relevante registre ikke gøres til genstand for en form for behandling, må af denne grund i udgangspunktet anses for at være meget begrænset.

Endvidere må det også tillægges en vis vægt, at behandlingen af oplysningerne vil have en væsentlig betydning for politiets efterforskning af bl.a. meget alvorlig kriminalitet, jf. herom også afsnit 4.2. ovenfor.

Dog skal det på den anden side tillægges vægt, at omfanget af databehandlingen i ANPG-systemet kombineret med en forholdsvis lang opbevaringsperiode, vil

kunne bevirke, at bilister, om hvem der ikke er politifagligt belæg for at behandle oplysninger, vil blive udsat for en uforholdsmæssig integritetskrænkelse.

Det bemærkes, at under POC-forsøget havde "no-hit" væsentlig betydning for efterforskningen af meget alvorlig kriminalitet. Nyttевærdien af ANPG, herunder særligt i relation til den bagudrettede efterforskning og analyse, har direkte sammenhæng med muligheden for lagring af data. Af samme årsag har engelsk politi, som nævnt under afsnit 1.3 ovenfor, efter det oplyste valgt at opbevare registreringer af nummerpladen ("no-hit") i 2 år, mens foto af køretøjet gemmes i 1 år.

Med henblik på at sikre en passende balance mellem hensyn til efterforskningen af de relevante strafbare forhold og hensynet til den enkelte borgers privatlivsbeskyttelse, finder Rigspolitiet som beskrevet under afsnit 4.2, at "no-hit" oplysninger alene skal opbevares i højst 30 dage i personhenførbare form. Rigspolitiet finder således, at de strafbare forhold, som oplysningerne kan anvendes til at hindre, opklare og forfølge, jf. afsnit 4.2 ovenfor, gør det nødvendigt og berettiget at behandle oplysninger i op til 30 dage. En kortere opbevaringsfrist vil efter Rigspolitiets opfattelse indebære, at politiet vil være afskåret fra at anvende systemet til at sikre en række særdeles væsentlige politimæssige gevinster. En sådan indskrænkning vurderes ikke at stå i forhold til den integritetsbeskyttelse, en kortere opbevaringsperiode kan anses for at indebære for den enkelte bilist.

Rigspolitiet tillægger det også vægt, at der i så fald vil være tale om en opbevaringsfrist, der svarer til den, der gælder for behandling af tv-overvågningsoptagelser med personoplysninger, en behandling der i vidt omfang må anses for analog til anvendelsen af ANPG.

5.3.4 Opbevaring af "hits"

Rigspolitiet finder umiddelbart ikke, at det kan anses for væsentligt mere indgribende at behandle ANPG-"hits" i en supplerende database med bedre politimæssige anvendelsesmuligheder, herunder analyse-mæssige muligheder, end når konkrete ANPG-"hits" overføres til brug for konkret sagsbehandling i andre systemer.

Det bemærkes i den forbindelse, at behandlingen af oplysninger alene vil omfatte data om nummerplader, som er registreret med "hit", og som således på tidspunktet for registreringen konkret var politimæssigt aktuel. Rigspolitiet og de enkelte politikredse vil således efter omstændigheder allerede behandle de pågældende oplysninger i anden sammenhæng. Samtidig vil oplysninger om "hits" udgøre politirelevante oplysninger om konkrete strafbare forhold på linje med andre oplysninger indsamlet gennem anmeldelser, patruljering, efterretninger, analytisk arbejde mv.

Rigspolitiet finder således ikke, at det kan anses for disproportionalt eller mere indgribende at behandle ANPG-"hits" i ANPG-databasen i en periode på op til 2 år, end behandlingen af de konkrete ANPG-"hits", som overføres til andre syste-

mer til brug for konkret sagsbehandling. Det tillægges i den forbindelse væsentlig betydning, at anvendelsen af "hits", som opbevares i mere end 30 dage, vil blive begrænset til varetagelsen af de sammen tungtvejende formål, som kan begrunde placering på en manuel "hotliste", jf. afsnit 4.1.3 ovenfor.

Fristen på 2 år er endvidere fastsat til samme tidsinterval, som gælder for den vurdering, der skal foretages med henblik på afgørelsen om fortsat aktualitet eller sletning i Politiets Efterforskningsstøttedatabase (PED), jf. herved bekendtgørelse nr. 921 af 2. juli 2010.

6. Oplysning til offentligheden om ANPG

Politiet vil foretage – og har til dels allerede foretaget – en grundig og generel offentlig information om politiets anvendelse af ANPG, herunder i forbindelse med bidrag til besvarelsen af adskillige spørgsmål fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del, samling 2013-2014 og 2014-2015), som bl.a. forholder sig til formålet med og lagringen af oplysninger i ANPG. Der kan i den forbindelse henvises til justitsministerens besvarelser af henholdsvis 20. oktober 2014 af spørgsmål nr. 1525, 10. december 2014 af spørgsmål nr. 121-122 og 18. december 2014 af spørgsmål nr. 216-218.

Der påtænkes endvidere at informere om ANPG på politiets hjemmeside, www.politi.dk. Dette vil bl.a. også forstærke den adfærdsregulering, som er et delformål med ANPG, herunder i forhold til kørsel i køretøjer, der ikke er forsikrede mv. Der må også imødeses væsentlig presseomtale af indførelsen af ANPG, hvilket vil understøtte Rigspolitiets informationskampagne.

Der vil derimod ikke blive opsat skilte eller lignende i forbindelse med den konkrete anvendelse af ANPG.

Bilag 1 - Beskrivelse af erfaringer fra POC-forsøget

Udlændigekontrolafdelingen (UKA) under Syd- og Sønderjyllands Politi har under testforløbet (POC) fra august 2013 til februar 2014 været en central part i arbejdet med, hvordan ANPG kan bruges, udvikles og dimensioneres med henblik på indsatsen mod den grænseoverskridende kriminalitet.

Overordnede resultater:

I forsøgsperioden foretog UKA 45 anholdelser, der tilskrives ANPG. Heraf var de 32 omrejsende kriminelle uden bopæl i Danmark.

En væsentlig effekt af ANPG var det analysemæssige datagrundlag, der medførte en væsentlig forbedring af UKA/GAT's evne til særligt:

1. Planlægge UKA's kontroller til tidspunkter, hvor man på baggrund af ANPG-data kunne sige, at der var større sandsynlighed for at særligt omrejsende kriminelle enten ind- eller udrejste via landegrænsen.
2. Identificere mulige omrejsende kriminelle eller menneskesmuglere på baggrund af ind- og udrejsemønstre. F.eks. ind- og udrejse indenfor få timer, hvilket f.eks. kunne svare til en tur med illegale migranter over landegrænsen til Kolding og retur.
3. Foretage målrettede kontroller af kendte eller mistænkte køretøjer på baggrund af "hits" ved ind- eller udrejse eller ved mobile kontroller i det grænsenære område.
4. I hjemtagelsessager har UKA ansvaret for at hjemtage omrejsende kriminelle uden bopæl i Danmark, der i udlandet træffes med koster fra Danmark. Her har de omrejsende ofte til de udenlandske politimyndigheder forklaret, at de havde købt kosterne i udlandet, og hvis UKA ikke kunne tilbagevise denne forklaring, så kunne sagen ikke hjemtages til Danmark, idet der således var tale om et hæleriforhold begået i udlandet, hvorfor hælerisagen skulle behandles af det land, hvor hæleriforholdet var begået.

UKA har under testforløbet af ANPG i flere sager kunnet tilbagevise sådanne hæleriforklaringer, idet ANPG-aflæsning for udrejsen sammenholdt med ANPG-aflæsning for indrejse kunne placere de omrejsende kriminelle i Danmark i gerningstidsrummet.

Grænserelateret statistik og analyse:

Helt overordnet bør der i relation til statistik og analyse skelnes mellem følgende:

1. Anonymiserede oplysninger: Statistiske oplysninger omkring trafikflow for bl.a. ind- og udrejser, herunder oplysninger omkring nationalitet på de aflæste registreringsnumre.
2. Personhenførbare oplysninger: eller i dette tilfælde (registreringsnummer-henførbare) oplysninger, altså de faktuelle aflæsninger og optagne fotos ifm. ANPG.

Ad. 1: De anonymiserede aflæsninger vil UKA bruge til statistisk for på et mere overordnet plan at få overblik over tid over, hvordan trafikken over landegrænsen udvikler sig. Dette skal bruges som grundlag for *intelligence-led policing* forstået på den måde, at man gerne vil lægge kontroller, hvor det giver størst effekt i relation til det fokus, som haves for de enkelte kontroller: f.eks. menneskesmugling, omrejsende kriminelle, færdselssikkerhed.

De anonymiserede oplysninger har også stor relevans for øvrige interessenter som Vejdirektoratet, Instituttet for Grænseregions-forskning mv.

AD. 2: De personhenførbare oplysninger kan deles op i underkategorier:

1. Efterlyste køretøjer: Efterlyst i danske registre eller SIS⁹. Herunder brugsstjålne køretøjer, stjålne nummerplader, køretøjer efterlyst ifm. begået kriminalitet, køretøjer uden gyldigt syn, forsikring og/eller registrering.
2. Køretøjer, der er benyttet til kriminalitet eller benyttes af kendte kriminelle: menneskesmuglere, omrejsende kriminelle, narkosmuglere og øvrige kriminelle, der har relation til landegrænsen.
3. Køretøjer, der mistænkes for at blive benyttet til kriminalitet på baggrund af analyser af bl.a. hændelser, efterretning fra ind- og/eller udland, kørselsmønstre, eller er klonede: altså flere aflæsninger indenfor et tidmæssigt og geografisk rum, der fysisk udelukker, at der kan være tale om samme køretøj.
4. Resten: den store majoritet af aflæsningerne, der ikke umiddelbart har politimæssig interesse i relation til efterforskning af kriminalitet.

Mistankegrundlaget er, som fremgår af overstående, stærkest for nr. 1 og falder herefter til nr. 4, hvor der umiddelbart ikke er en konkret mistanke om kriminalitet.

⁹ Schengen Informationssystemet.

Efterforskning i relation til ANPG:

Efterforskninger har overordnet 2 veje, der kendetegner typen af efterforskningsfokus og valget af efterforskningsmetoder. De fleste efterforskninger vil naturligt have elementer af begge typer.

1. Fremadrettet efterforskning: efterforskning mod "fremtidig" kriminalitet: menneskesmugling, narko, omrejsende kriminelle, organiserede indbrud, forberedelse/planlægning af terror mv.
2. Bagudrettet efterforskning: Efterforskning af begået kriminalitet: røverier: banker, hjemme mv., drab, terror, menneskesmugling, omrejsende kriminelle, indbrud mv.

Som nævnt vil den fremadrettede efterforskning have elementer af bagudrettet efterforskning, der i relation til ANPG vil være søgning i tidligere registreringer med henblik på bl.a. at afdække tidligere forhold, bevægelsesmønstre mv., der kan berige den igangværende fremadrettet efterforskning.

Kendetegnende for dette vil oftest være, at de ANPG-registreringer, der kan give efterforskningen merværdi, vil være at finde blandt den tidligere nævnte kat. 4 aflæsningen, nemlig blandt de aflæsninger, der på aflæsningstidspunktet ikke er efterlyst eller registreret til målrettet kontrol.

Konkrete eksempler:

I det følgende gennemgås konkrete eksempler fra efterforskninger/kontroller/analyser fra POC-forsøgsperioden i UKA i relation til de tidligere nævnte 4 kategorier af aflæsninger:

Kat. 1: Efterlyste køretøjer:

Kortege af brugsstjåle biler:

I september 2013 udrejste indenfor 5 sekunder i kortege 4 dyre brugsstjåle biler (AUDI og Mercedes). Alle bilerne var tidligere blevet stjålet som "nøglebiler", det vil sige, at de var blevet stjålet i forbindelse med indbrud i privat hjem, hvor nøglen til bilerne var blevet stjålet samtidigt med diverse indbo.

2 af køretøjerne blev efterfølgende standset i Tyskland, og førerne: to litauere, der var hyret til opgaven af et organiseret netværk af omrejsende kriminelle, blev anholdt, og efterfølgende hjemtaget til Danmark af UKA.

Mervædien for dansk politi i sagen er ikke så meget, at 2 af bilerne blev sikret, og chaufførerne blev anholdt, men mere at vi nu kunne klarlægge, at 4 tilsyneladende enkeltstående indbrud i Nordsjælland var begået af

samme organisation, hvilket på baggrund af ANPG-"hits" på bilerne af-dækkede en konkret kriminalitetstrussel i Nordsjælland, hvilket kunne dan-ne grundlag for en målrettet fremadrettet efterforskning.

Forsikrings-sag:

I forbindelse med en rutinemæssig kontrol med mobilt ANPG gav det et "hit" på en forbikørende bil med udløben forsikring. Ved kontrol af fører viste det sig, at denne var beruset i en sådan grad, at førerretten kunne inddrages på stedet.

Kat. 2: Køretøjer, der er brugt til kriminalitet:

Et bulgarsk køretøj, der var benyttet ifm. indbrud i en fabrik i Nordsjælland, blev på baggrund af dette fra starten af testen i UKA lagt i ANPG som et OGK-køretøj (køretøj, der benyttes af omrejsende kriminelle). De 2 bulgar-ske gerningsmænd til indbruddet var blevet udsendt til hjemlandet medio august 2013 med indrejseforbud til Danmark.

I starten af september 2013 indrejste køretøjet via landegrænsen fra Tysk-land, ANPG gav alarm "HIT". Ved kontrol af køretøjet blev de samme 2 gerningsmænd konstateret i køretøjet, som havde lavet indbruddet i Nord-sjælland. Begge blev anholdt, varetægtsfængslet og efterfølgende igen udvist af Danmark.

Her er der efter politiets opfattelse tale om en optimal udnyttelse af ANPG sammenholdt med målrettede analyse af, hvilke køretøjer de omrejsende kriminelle benytter. I dette tilfælde er der fra politiets side ikke tvivl om, at de 2 bulgarere igen var på vej til Danmark for at begå kriminalitet, hvilket blev forhindret ved intelligent brug af analyse og ANPG.

Kat. 3: køretøjer, der mistænkes at blive brugt til kriminalitet:

Indsmugling af narko:

UKA/GAT har i hele testforløbet assisteret kredse og afdelinger i hele lan-det i sager vedrørende indsmugling af narkotika. Da mange af disse sager endnu ikke er afgjort eller indgår i omfattende nationale og internationale efterforskninger, kan de desværre ikke uddybes med eksempler her.

Det kan blot siges, at resultaterne af ANPG i disse sager også er meget brugbare både i relation til fremadrettet og bagudrettet efterforskning.

Mistænkte omrejsende kriminelle:

UKA har i flere sager lagt køretøjer til målrettet kontrol i ANPG, idet de mis-tænkes for at blive brugt af omrejsende kriminelle grupperinger. Dette er sket på baggrund af analyser af ind- og udrejsemønstre sammenholdt

med hændelser, hvor køretøjerne er standset i Danmark, og hvor personerne i køretøjerne har forklaret omkring deres rejsemål, formål eller lignende på en sådan måde, at politiet mistænkte dem for at være omrejsende kriminelle.

I et tilfælde blev et litauisk køretøj med 3 litauere rutinemæssigt kontrolleret ved indrejse til Danmark fra Tyskland. Der var divergerende forklaringer på, hvor de skulle hen, og hvad de skulle lave. Dette sammenholdt med indrejse- og udrejsemønstret, samt tidligere hændelser, gjorde, at GAT udsendte et patruljeoplæg på køretøjet til målrettet kontrol og lagde køretøjet i ANPG.

4 dage senere blev alle anholdt i Tyskland i 2 forskellige biler med 6 timers mellemrum.

Den første blev anholdt i Tyskland i en brugsstjålen bil med stjålne nummerplader og fyldt med stjålne cykler fra Nordjylland.

De resterende blev anholdt samme sted 6 timer senere i den oprindelige bil med spor fra brugstyveriet af den danske bil i bilen.

På baggrund af ANPG og den tidligere hændelse kunne UKA nu sige, hvornår de var kørt ud af Danmark i begge biler, og de kunne nu alle knyttes til de forhold, der vedrørte den første bil: brugstyveri, nummerplader og cykler.

De blev alle hjemtaget og behandlet ved UKA til dom og udvisning.

Denne sag viser også, at registreringer af køretøjer, der på registreringstidspunktet i ANPG ikke af politiet kan knyttes til kriminalitet, kan være af afgørende betydning for politiets efterforskning af alvorlige forbrydelser.

Kat. 4: Resten. Køretøjer, der på aflæsningstidspunktet, ikke er knyttet til mistanke om kriminalitet:

Teleskopløftere:

Ved et organiseret indbrud hos en entreprenørmaskineforhandler i Midtjylland blev der stjålet 6 teleskoplæssere til flere millioner kr. Den ene teleskoplæsser var forsynet med en skjult GPS.

Ejeren kontaktede UKA og forklarede, at der måtte være 2 lastbiler, idet en lastbil kun kan have 3 teleskoplæsser med.

I et samarbejde mellem ejeren, UKA og tysk politi, blev lastbilen med teleskoplæsseren med den skjulte GPS udfundet på en rastepuds syd for landegrænsen.

Ved en hastesøgning i ANPG på den bulgarske lastbil sås det, at den var indrejst og udrejst sammen med en anden bulgarsk lastbil. Denne anden lastbil stod også på samme rastplads.

Tysk politi foretog anholdelse af begge chauffører og på lastbilerne blev alle de 6 stjalne teleskoplæssere sikret.

ANPG kunne også påvise yderligere en tur/forhold for den ene lastbil på et tidligere tidspunkt.

Narkosag flere indsmuglinger:

UKA har også i forbindelse med en narkosag, hvor der blev indsmuglet 2 kg amfetamin over landegrænsen, kunne dokumentere samlet 7 indsmuglinger med samme modus over flere måneder på baggrund af historik fra ANPG.

Hjemtagelsesager, tilknytning til Danmark:

Som tidligere beskrevet, så har ANPG i testperioden hjulpet UKA med at placere omrejsende kriminelle, der anholdes i udlandet med koster fra Danmark, i Danmark på gerningstidspunktet, således at disse sager kunne hjemtages til Danmark til strafforfølgning her.

Organiserede tyverier fra håndværkerbiler:

Det sydlige Jylland har gennem længere tid været hårdt plaget af omrejsende kriminelle, der har specialiseret sig i at tømme håndværkerbiler for indhold af dyrt værktøj, særligt el-værktøj af professionel kvalitet.

UKA havde under testforløbet identificeret et køretøj: W, der benyttedes af denne gruppering. Ved analyse af ANPG-aflæsninger kunne gruppens rejsemønster fastlægges, samtidig hermed blev et køretøj mere: G, identificeret på baggrund af ANPG, idet køretøjerne flere gange ind- og udrejste sammen.

Køretøjet G er efterfølgende 4 gange blevet standset i Tyskland og Danmark med mellem 200-330 stykker dyrt værktøj fra håndværkerbiler. I den seneste sag sidder 4 litauiske statsborger p.t. varetægtsfængslet i en sag, der behandles af UKA.

Humanitær eftersøgning, selvmordstruet:

UKA har også brugt ANPG ifm. en sag omkring en humanitær eftersøgning, hvor Tyskland efterlyste en selvmordstruet kvinde. Det kunne ved

hjælp af ANPG fastlægges, at hun var i Danmark, og ved udrejsen af Danmark blev tysk politi alarmeret, og kvindens bil blev standset, og hun fik ved tysk politi den fornødne hjælp, som hendes mentale situation påkrævede.

Tænkte efterforskning/brug af ANPG for UKA:

Der er mange mulige fremtidige anvendelsesmuligheder for ANPG i relation til det politimæssige arbejde i det grænsenære område.

Det er oplagt, at dansk politi gennem samarbejdet med udenlandske politimyndigheder kan få efterretninger om køretøjer, der i udlandet kan knyttes til de former af kriminalitet, som vi har særligt fokus på: menneskesmugling, narko, omrejsende kriminelle, rockere- og bander, prostitution, menneskehandel mv.

UKA modtager og behandler allerede "early warnings" fra udenlandske politimyndigheder omkring særligt omrejsende kriminelle, der er på vej til Danmark/Norden.

Afrunding:

ANPG's effekt og potentiale for særligt UKA's arbejdsområder

Lagringstid:

Helt overordnet kan det fastslås, at jo længere tid samtlige aflæsninger gemmes, jo bedre er politiets muligheder for at efterforske og analysere over tid.

ANPG har udover den efterforskningsmæssige effekt også en værdi som en *force-multiplier* ved, at politienhederne herunder UKA kan målrette vores kontroller og indsatser både geografisk og tidsmæssigt på baggrund af analyse af ANPG, og til måludvælgelse af hvilke køretøjer, der på baggrund af vores analyse er størst sandsynlighed for er knyttet til strafbare handlinger.

Bilag 2 - Eksempler på ANPG-fotos¹⁰

Foto fra mobilt ANPG-kamera:

¹⁰ De pågældende fotos er ikke nødvendigvis fuldt ud repræsentative for dem, der vil blive genereret af det fuldt implementerede ANPG-system, idet f.eks. oplosning mv. vil afhænge af de konkrete tekniske løsninger, der vælges på baggrund af udbuddet. Lysforhold mv. vil også have betydning for billedkvaliteten. Billederne vurderes dog at være retvisende i forhold til omfanget af personhenførbare oplysninger, der vil kunne udledes heraf. Nummerplader er overstreget ved efterfølgende manuel proces i anledning af, at fotos optages som bilag til dette dokument.

Foto fra stationært ANPG-kamera:

Foto fra stationært ANPG-kamera:

